

[Hans Hækkerup.]

dog gerne, idet jeg går ud fra, at jeg ikke hermed kommer i konflikt med den højtærede formand, sige, at forslaget er jo rædselsfuldt, man kan simpelthen ikke være bekendt at operere med det. At tænke sig, at folketinget skulle vedtage et forslag, hvori der står: enten folkeafstemning eller et valg! Et standpunkt måtte man dog tage, og en folkeafstemning ville vel være at foretrække. Nu forstår jeg det således — det fremgår jo nemlig ikke af forslagets ordlyd —, at det er hensigten, at loven først skulle træde i kraft efter en eventuel ny besættelse; det er jo det, det ærede medlem mener, det har altså ikke fundet udtryk i forslaget. Men så vil jeg gerne føje til, at så må forudsætningen jo være — hvis der overhovedet skal være mening i dette her —, at det kommende folketing uforandret stadfæster loven. Gør man ikke dette, så indeholder denne lov, som nu skal vedtages på normal måde, jo ingen vejledning for borgerne, og hvilken garanti har det ærede medlem for, at det kommende folketing vil lade denne lov træde uændret i kraft, hvis denne bestemmelse vedtages? Og sker det ikke, så er et væsentligt formål forspildt.

Det forekommer mig, at det er et usædvanlig plumpt forsøg på at narre en eventuel besættelsesmagt, og selvom det skulle lykkes, består naturligvis stadig problemet. Jeg rejser det spørgsmål: Er dette her overhovedet grundlovsmæssigt? Forholdet er dette, at enhver lov kan bestemme, hvornår den skal træde i kraft, til en bestemt dato eller i henhold til den almindelige regel om ikrafttræden en vis tid efter offentliggørelsen, og det er klart, at man meget vel kunne have en bestemmelse om, at loven skal træde i kraft på et meget sent tidspunkt. Men spørgsmålet er, om det er grundlovsmæssigt at bestemme, at denne ikrafttræden afhænger af noget så usikkert som en senere vedtagelse fremkaldt af en situation, vi ikke kender. Under alle omstændigheder kan det ikke undgås, at denne lov, hvis dette ændringsforslag vedtages, ved sin ikrafttræden vil være en lov med tilbagevirkende kraft.

Et tilsvarende problem kom faktisk til forhandling i Norge, da man i 1948—49 drøftede ændringer i den borgerlige straffelov i Norge. Et særligt, sagkyndigt udvalg

havde udarbejdet et forslag, som bl. a. indeholdt en bestemmelse svarende til vor § 101 om bistand til fjenden; endvidere i stk. 2 i den samme bestemmelse en dødsstrafbestemmelse; men endelig i stk. 3 en bestemmelse, der gik ud på, at de foranstående bestemmelser ikke gyldigt kunne ophæves eller formildes i okkupationstiden. Nu var det ganske klart, hvad hensigten hermed var, nemlig den, at lovbeslutninger, der var fremtvunget under besættelsen, og hvorved samarbejde med besættelsesmagten blev legaliseret, ikke skulle være gyldige efter besættelsens ophør i den forstand, at det skulle give borgerne et gyldigt krav på ansvarsfrihed. Mærkeligt nok blev bestemmelsen godkendt af den norske straffelovskomiteé, medens det norske justitsdepartement aflivede den med den begrundelse, at lovgivningsmagten ikke kan bindes ved bestemmelser i en almindelig lov om, at love under visse betingelser ikke skal kunne ændres. Bestemmelsen udgik af den endelige lov.

Men faktisk opererer vi her med det samme problem; vi forudsætter, at et fremtidigt folketing uændret skal vedtage denne lov, uændret skal sætte den i kraft.

Jeg må afvise ændringsforslaget som ganske ugenemtænkt, og iøvrigt vil jeg gerne føje til, at mit parti på intet tidspunkt har drømt om at ville bistå de ærede medlemmer i deres anstrengelser for at lægge ansvaret for den beslutning, der nu skal træffes, udenfor denne sal.

Ordføreren (Lorentzen): Jeg har ikke tænkt mig at bruge stærke ord overfor det ærede medlem hr. Helge Madsen, som har været et værdifuldt medlem af det udvalg, der har beskæftiget sig med ændringer i straffeloven, og som undertiden har haft en lykkelig hånd til at finde en sprogbrug, der var anvendelig.

Jeg burde måske egentlig springe over, hvad jeg har lyst til at sige om dette ændringsforslag, for hvis det er meningen, at det skal have to formål, så tror jeg ikke, man kan læse det ud af det. Det må vist være resultatet af en eller anden fejlslutning eller manglende overvejelse, for forslaget er ikke egnet til at tjene de to formål, som det ærede medlem hr. Helge Madsen nævnte.

Jeg må derfor anbefale at stemme imod